

Sajtóközlemény

PROSAFE

Product Safety Enforcement Forum of Europe

2009. december 09.

2008 szeptemberétől az Európai Unió 10 tagállamából 10 piacfelügyeleti hatóság vett részt egy határokon átívelő piacfelügyeleti akcióban, hogy érvényre juttassa a napágyakra és a napágy szolgáltatókra vonatkozó biztonsági követelményeket. Az akció során, amely 2009 decemberében zárul, barnító szalonok és más hasonló helyek kerültek felügyelet alá, valamint a nagyközönség számára általuk ajánlott napágyak. A közös szolárium akciót részben az Európai Bizottság támogatta – DG Sanco.

A határokon átívelő, közös szolárium akcióban résztvevő piacfelügyeleti hatóságok több mint 300 helyszínen ellenőriztek és megvizsgáltak több mint 500 szolárium ágyat. Az ellenőrzések legnagyobb részét szolárium szolgáltatóknál végezték (barnító szalonok, wellness központok, stb.) és a biztonsági információkra, a fogyasztóknak átadott tanácsokra, a napágy jelölésre, a védőszemüveg rendelkezésre állására, és a napágy által kibocsátott ultraibolya (UV) sugárzásra koncentráltak.

Barnító szalonokra vonatkozó követelmények

A napágyakra vonatkozó európai biztonsági követelmények a Kisfeszültségi Irányelven (Low Voltage Directive, LVD) alapulnak, míg a szolárium szolgáltatásra az Általános Termékbiztonsági Irányelv vonatkozik (General Product Safety Directive, GPSD). A szolárium szalonoknak a fogyasztókat el kell látniuk megfelelő információval és tanácsokkal a bőrtípusuknak legmegfelelőbb barnulási tervre vonatkozóan, meg kell akadályozniuk a napágyak használatát a 18 éves kor alattiak számára, és világos információt kell adniuk az ultraibolya sugárzás veszélyeiről. Lehetőség szerint az új felhasználókkal készített felvételi interjúkkal kell biztosítani, hogy az információk és nyújtott tájékoztatás az egyedi fogyasztóhoz kerülhessen, és a 18 év alatti használók számára a használatot ne engedjék meg. A napágyakon figyelmeztető feliratokat kell elhelyezni, illetve fogyasztói használat esetében az UV sugárzás kibocsátását $0,3 \text{ W/m}^2$ -re korlátozták. Ezek a viszonylag új szabályok azt célozzák, hogy csökkenjen az UV fény hatására bekövetkező bőrrák kockázata.

Ipar

Az EU szabályozás alatt a gyártók, a kis- és nagykereskedők, az importőrök elsődleges felelősséggel tartoznak a piacra helyezett termékek biztonságosságáért. A szolgáltatást nyújtók felelősek a szolgáltatás során használt termékek biztonságosságáért, tehát a barnító szalonoknak biztosítaniuk kell, hogy az alkalmazott napágyak biztonságosak legyenek és a használatuk megfelelően történjék. Európai szinten a szolárium ipar az Európai Napfény Egyesületbe (European Sunlight Association, ESA) szerveződött, amely fontos szerepet tölt be a szabványok alkalmazásának a biztosításában a szolárium stúdiókban. Rendszeres konzultációkon és a közös szolárium akcióban résztvevő piacfelügyeleti megbízottak támogatásával az ESA aktívan előmozdítja a szolárium szektorban a szabályozás gyors bevezetését, beleértve a napágyak által kibocsátott UV sugárzásra vonatkozó $0,3 \text{ W/m}^2$ határértéket. A szolárium szolgáltatók támogatására, az EU jogszabályoknak való megfelelés érdekében, az ESA kifejlesztett egy Európai Magatartási Kódexet, oktatási tananyagokat a barnító stúdiók számára és információs tanfolyamokat szervez a tagállamok nemzeti szövetségeivel együtt.

A közös akció eredményei

Bár maga az ipar komoly erőfeszítést tesz a nyújtott szolgáltatása biztonságosságának a biztosítása érdekében és alkalmazkodik az új szabályokhoz, a folyamat még távol áll a befejezésétől. Széles skálán, 75 és 94 % között változik a barnító szolgáltatást nyújtó szalonok azon kiszolgált alkalmazottainak az aránya a tagállamok között, akik igényelték a megfelelő információt. A barnító szolgáltatást nyújtók hasonló arányban azt jelzik, hogy a felvételkor kikérdezik az új vendégeket. Mostanáig kevés tulajdonos tudja bizonyítani az állításait és kevésbé ismert a szolgáltatott információ minősége is. A barnító szolgáltatásban a legjobb gyakorlatnak kellene segítenie a vendégeik felvételének és barnítási programjaiknak a nyilvántartását, illetve igazolható módon kellene felvenni és tanácsokkal ellátni a vendégeket.

207 napágy esetében ellenőriztük a szolgáltatóknál az LVD-ben, az EN 60335-2-27 szabványban, valamint annak módosításaiban meghatározott jelölési követelményeknek való megfelelést, és kiderült, hogy azok jelentős százalékban nem teljesítik az előírásokat. A napágyak több, mint 20 %-a az elektromos berendezésekre megkövetelt általános jelölési előírásoknak nem felel meg (pl.: CE-jelölés, a márka neve, a gyártó neve és címe). A napágy típusának jelölése hiányzott az ellenőrzött berendezések 32 %-áról és a napágyak 52 %-án nem tüntették fel, hogy az UV sugárzás sérülést okozhat.

A mesterséges barnítás veszélyeit nem csak az határozza meg, hogy milyen módon használja a vendég a napágyat, hanem az UV-lámpákból származó ultraibolya sugárzás mennyisége is. Ezt erythemásan súlyozott besugárzott felületi teljesítményként mérjük (EWI), ami nem haladhatja meg a $0,3 \text{ W/m}^2$ értéket. A közös napágy ellenőrzési akció során 84 napágy sugárzását mértük meg egy a közös program keretében finanszírozott mérőműszerrel. A 84 darab megvizsgált napágyból 70 esetben az EWI értéke nagyobb volt a $0,3 \text{ W/m}^2$

határértéknél (83,3 %). A legmagasabb mért érték $1,43 \text{ W/m}^2$ volt, ami közel ötszörösen haladja meg a megengedett határértéket. Az UV sugárzás mérését olyan napágyakon végeztük, amelyekről feltételezhető volt, hogy megsértik a határértéket. Ezért a mért 83,3 % határérték túllépés nem mutatja a szolgáltatóknál használatban levő napágyakra vonatkozó valódi érték becslését. A határértéket meghaladó napágyak arányának a legjobb becslése szerint az egyik tagállamban kevesebb, mint 3 %, míg számos más tagállamban több mint 80 %. Ezen első napágy-ellenőrzési akció eredményeiből a következő összesített következtetéseket vontuk le:

- A barnító stúdiókban rendszeresen nem történik meg a vendégek tanácsadása, illetve az nem igazolható.
- Az esetek több mint 20 %-ában nem megfelelő a napágyak jelölése.
- A tagállamok között a napágyak maximális UV sugárzási értéke (EWI) változó mértékben, de gyakran törvénysértő. Néhány tagországban a nem megfelelő napágyak aránya 80 % fölött lehet, míg másokban 3-20 % között van.

Maglena Kuneva fogyasztóvédelmi biztossal találkozott a Prosafe és az Európai Napfény Egyesület (European Sunlight Association) képviselői is az eredmények bemutatása céljából.

A napágy közös akció folytatása

Az eredmények indokolják a napágyak piacfelügyeleti ellenőrzésének a folytatását, különösen azért, mert a közös akció lendületet adott a piacfelügyeleti hatóságoknak és az ipar szervezeteinek is a szolgáltatás színvonalának a fejlesztésére a mesterséges barnító ágazatban.

Folyamatban van egy új napágy projekt kidolgozása, amelyet részben ismét az Európai Bizottság fog finanszírozni. A legfontosabb tevékenységek a következők lesznek:

- A piacfelügyelet folytatása,
- Támogatás és tanácsadás az ipar számára, azért hogy elősegítsük a megfelelőség kialakítását a szektorban,
- A szabályok értelmezésének és a piacfelügyeleti tevékenységnek a további harmonizálása a tagállamokban.

Az eredeti közlemény a következő címen található:

http://www.prosafe.org/read_write/File/Press-Releases/Sun%20Beds-%20concluding%20press%20release.pdf